63ste Jaargang No. 5049 DAGBLAD Zaterdag 1 Maart 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld; Bovenwinden, Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.
REDACTIE Tel. 1858; P. bus 8, Willemstad Adres: Consciëntiesteeg 27.
Uitgeefster en Administratie: Paulus Drukkerij steeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad, tel. 38

Wat wil Frankrijk met Duitsland doen?

Honger in Belgie

Malang contra den Haag

FRANKRIJKS PLANNEN MET DUITSLAND.

Frans-Brits vriendschaps verdrag.

Bidault deelde aan de juichende Nationale Vergadering mede, dat hij en Bevin Donderdag een Frans-Brits Vriendschapsverdrag te Duinkerken zullen tekenen. De mededeling van den Minister kwam op het einde van zijn uiteenzetting betreffende de Franse buitenlandse politiek aan de Nationale Vergadering op de vooravond van de Moskou-conferentie. Bevin deed dezelfde mededeling aan het Lagerhuis. Een Franse militaire zegsman verklaarde dat het Verdrag op het strand van Duinkerken getekend zal worden.

In zijn toespraak beschreef Bidault Duitsland als de sleutel tot de oplossing van het wereldprobleem. Hij zeide dat de regering de verdragen met de voormalige as-satelieten voor een ogenblik terzijde wilde schuiven, en haar standpunt te dier aanzien later zou bekendmaken, wanneer het Frankrijks plannen 2. ogenblik der ratificatie daar is. En verder: „Thans gaan wij Duitsland bespreken, en dit is oneindig belangrijker. Indien wij het eens worden over Duitsland, zal alles in orde komen, doch indien wij het niet eens mochten worden over Duitsland... God weze dan het mensdom genadig.

Toen Bidault de ondertekening van het Engels-Frans verdrag aankondigde, sprongen alle leden als een man op en lieten een donderend applaus en gejuich horen. De Voorzitter Eduard Herriot zeide: „De vergadering heeft gewoon haar gevoelens geuit op het nieuws dat u haar bracht.

Bidault zeide dat het langzame tempo waarin de Grote Vier de Duitse quaestie behandelde, teleurstellend was, en dat het zeker niet rFankrijks schuld was dat deze zaak niet eerder was behandeld. De Minister verzekerde dat de Franse politiek ten opzichte van Duitsland nimmer een ogenblik onzeker heeft gestaan, en dat rFankrijks voornaamste doel was er voor te zorgen dat Duitsland, „Na de buit van de Geallieerden te zijn geworden, nimmer hun scheidsrechter zal worden".

Na de mededeling nam de Vergadering unaniem een motie van goedkeuring en vertrouwen in het bewind der Ministers aan.

Daarna herhaalde de Minister Frankrijks eis voor economische eenheid met het Saargebied. T.a.v. de rest van het Reich zeide de Minister een Federatief Duitsland voor te staan (Parijs, (AP) 28.2).

BELGIë GAAT VOEDSEL VRAGEN.

Uit Brussel wordt gemeld dat de Minister van Voedselvoorziening, Paul Kornacker Zondag a.s. naar Washington zal vliegen, teneinde te trachten meel en vlees van de Verenigde Staten te verkrijgen (Brussel, (AP) 28.2).

MALANG CONTRA DEN HAAG.

In tegenstelling met de onlangs aan de Eerste Kamer door de Nederlandse Regering gegeven inlichtingen, dat de regering de aandacht van de Commissie-Generaal had gevestigd op de evacuatie van de geïnterneerden, verklaarde de Republikeinse Minister van Informatie, Mohammed Natsir, dat de Nederlandse regering nagelaten heeft om behoorlijke aandacht te schenken aan de te Cheribon tussen de Republikeinse Regering en het Geallieerd Opperbevel overeengekomen verplichtingen aan haar zijde in verband met de evacuatie van geïnterneerden. Natsir zeide dat de Hollanders geen wagens, banden, onderdelen voor trucks beschikbaar hadden gesteld en geen steenkool en olie voor de treinen, gelijk was overeengekomen. Deze voorraden zijn nodig voor het vervoer van de zich in het binnenland bevindende geïnterneerden naar de kust. Minister Natsir verklaarde verder dat de Republikeinse regering alles doet om het gerief van de geïnterneerden zoveel mogelijk te verzekeren (Aneta, (AP) 28.2).

CONTROLE OP DE FRANSE PERS.

De Franse Raad der Republiek keurde het wetsontwerp tot Controle op de pers, na het gewijzigd te hebben, goed, en zond het gisterenavond door naar de Nationale Vergadering op voorstel van Ramadier. Hangende de goedkeuring door de Vergadering zal de regering indirect alle publicaties controleren (Parijs, (AP) 28.2).

BOTSINGEN IN MADRID.

In Madrid hadden er botsingen plaats tussen Monarchisten en Falangisten. Dit geschiedde na een rouwmis, welke voor wijlen koning Alfons XIII werd opgedragen. De Monarchisten riepen: „Wij willen een koning", „Lang leve de koning" en „Franco, rFanco, Franco". De politie joeg de menigte uiteen. Men riep: „Dood aan Franco".

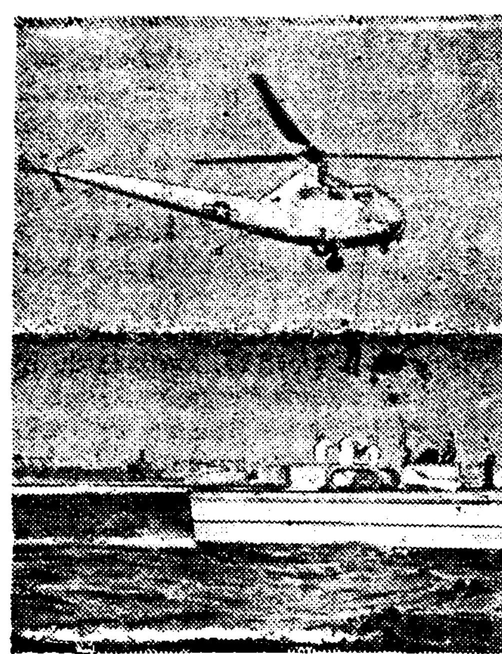
De Falangisten antwoordden „Dood aan den koning". Er hadden geen ongevallen plaats tijdens de botsing. De orde was spoedig hersteld zonder dat de politie gebruik hoefde te maken van wapens (Madrid, (AP) 28.2).

VERLIES VAN ARBEIDS-KRACHTEN.

Het Amerikaanse Bureau voor Arbeidstatistiek maakte bekend dat de werkloosheid ten gevolge van arbeidsgeschil en gedurende Januari minder was dan tijdens iedere maand daarvóór, sinds Maart 1945. In Januari werden ongeveer op deze wijze 1.250.000 maandagen verloren, vergeleken bij 3.065.000 in December (Washington, (AP) 28.2).

GROMYKO WACHT OP ORDERS.

De Veiligheidsraad zou om drie uur hedenmiddag bijeengekomen zijn, doch welingelichte kringen melden dat Gromyko uitstel heeft gevraagd omdat hij zeide meer tijd nodig te hebben voor bestudering aangelegenheid van contrôle op de atomaire energie. Waarnemers in de kringen van de Verenigde landen gaan van het vermoeden uit dat Gromyko nog zit te wachten op eind-instructies uit Moskou. Zaterdag zal de Braziliaan Aranha Voorzitter worden van de Veiligheidsraad (Lake Success, (AP) 28.2).

ECONOMISCHE RAAD.

Men koos als Voorzitter van de Economische Raad voor de Verenigde Landen: Sir Ramaswami Mudaliar, de Indische Afgevaardigde, terwijl Jan Papanek, van Tsjechoslowakije ondervoorzitter werd. Albert Alcaparro van Peru werd onder-voorzitter (Lake Success, (AP) 28 2).

ECONOMISCHE RAAD.

In de economische raad stelde de afgevaardigde van Venezuela voor, om groepen van technici in te stellen, die de nog onbekende stukken van de wereld moeten gaan onderzoeken. Hij bedoelde vooral de onbekende gebieden van Zuid-Amerika, doch ook elders in de wereld. Ook zou men de ruwe producten willen controleren terwijl een ander punt van verlangen was, een internationale handelsconferentie. (Lake Success, 1 Mrt)

RAADSELACHTIGE ZIEKTE.

In Middelburg is een raadselachtige ziekte uitgebroken waardoor een verpleegster is gestorven en verschillende andere verpleegsters en patiënten ernstig ziek zijn geworden. De ziekte vertoont verschijnselen van typhus. De bekende professor J. Mulder van Leiden werd geconsulteerd. De patiënten zijn allemaal geïsoleerd. (Aneta, 28.2).

DE JAVAZEE-SLAG.

27 Februari jl. was het vijf jaar geleden dat in de Javazee hevig gevochten werd.

Gisteren herdacht men de gevallenen. Admiraal Helfrich hield een herdenkingsrede per radio en overal werd de vlag halfstok gehezen. Op de Marine basis te den Helder werd er een minuut stilte in acht genomen. (Aneta, 28.2).

MEVROUW VON SAHER HERKENT HAAR WAGEN.

Mevrouw Edward von Saher zag te New York in een nieuwsfilm koningin Wilhelmina door de straten van Amsterdam rijden in een grote open wagen. Zij erkende de wagen, als de hare, een twaalf cylinder packard, die zij en haar echtgenoot in Nederland hebben achtergelaten toen zij uit het land vluchtten. De Duitsers hadden daarna zeker de wagen in beslag genomen, en later na de bevrijding werd de wagen opgekocht door de Koninklijke garage. Deze wagen werd gebruikt bij het verzoek van Eisenhouwer en Churchill. Mevrouw von Saher heeft haar wagen opgeëist, die men nu per Westerdam naar New York heeft verzonden. (Aneta, 28.2).

PERSBERICHT.

Na de officiële bekendmaking van de geboorte van een Prinses van Oranje op de 18de Februari jl. zond Zijne Excellentie de Gouverneur telegrammen aan Hare Majesteit de Koningin en Hunne Koninklijke Hoogheden Prinses Juliana en Prins Bernhard, waarbij hij mede amens de bevolking van het Staatsdeel Curaçao eerbiedige gelukwensen aanbood.

Tevens werd namens alle kinderen van Aruba, Bonaire, Curaçao, Sint Maarten, Saba en Sint Eustatius een telegram gezonden aan Hunne Koninklijke Hoogheden de Prinsesjes Beatrix, Irene en Margriet met de hartelijke gelukwensen bij de komst van het kleine Prinsesje.

Zowel Hare Majesteit de Koningin als Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard, laastgenoemde mede namens Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana en de drie oudere Prinsesjes, betuigden telegrafisch dank voor de aangeboden wensen.

het nieuws van vandaag

Het is nu dat duidelijk geworden wat Frankrijk wil, want nadat gisteren Bevin sprak is vandaag Bidault aan het woord geweest in Frankrijk.

Hij heeft laten zien, wat men wil gaan doen met Duitsland. „De Fransen zijn wel de enigsten die met ons begrijpen, wat Duitsers voor mensen zijn", zegt men in Holland.

Hij heeft een eloquente rede afgestoken die Bidault, hij liet uitkomen dat zo men het niet eens werd over Duitsland, de wereld Gods genade maar moest verhopen! De kamer van Frankrijk werd uitgelaten van enthousiasme toen hij vertelde, dat men het verdrag met Engeland zal gaan tekenen.

Waar het zal getekend worden? Het zal getekend worden op het strand van Duinkerken. Is dat niet geweldig bedacht, daar op dat strand waar de mannen van Engeland in doodsangst waren, om die Duitsers daar waar ze bestookt werden uit de lucht, wachtend op hun boot naar Engeland op dat strand, zal men nu het verbond tussen Engeland en Frankrijk sluiten. Er zit iets groots in de manier van ensceneering.

In België is de toestand zo, dat men naar Amerika moet vliegen om steun. Men moet het zelfde doen als Italië. Italië verloor de oorlog en we vinden het begrijpelijk, dat men de hand moet ophouden. België, het arme België tweemaal in een wereldoorlog onder de voet gelopen, moet ook de hand ophouden dat is hard.

In Indië gaat men formeel door, daar is nu het parlement bijeen helemaal in het Oosten van Java in Malang. Men nam standpunt tegen de Nederlandse regering.

Men had het juist over het tere punt de internering. Er zitten nu nog mensen in die verschrikkelijke kampen. Dezer dagen zagen we een caricatuur in een van de Hollandse kranten. Vreselijk magere kinderen vragen hun Moeder in het kamp achter de tralies: „Moeder wanneer is de akelige vrede nu toch eindelijk afgelopen?" In Holland is men wreed en bitter soms. We kunnen het van verre begrijpen. Zwaar zijn de beschuldigingen, die men leest, deze week schreef men, dat de Amerikanen die onder MacArthur Nederlands Oost Indië zouden bezetten eerst zich zouden ontdoen van....., Soekarno. Nu kwamen de Engelsen en hielden hem de hand boven het hoofd.

Gromyko is ook geen vrij man. Hij zegt „geeft me nog wat tijd om te studeren over de atoomquaestie". Hij zal toch Einstein er niet bijslepen? Doch Einstein er niet bijslepen? Ooch de journalisten weten het al. Hij heeft geen tijd nodig om te studeren, hij heeft alleen maar tijd nodig, om orders af te wachten!

De eerste kamer gaat nog verder. Het debat is heet. De christelijke historici zijn sterk in hun termen. De deftige kamer heeft zo iets nog nooit gehoord (het is geen statenzaal van Curaçao). De koningen kijken op de leden neer en Willem I begint misschien nog wel eens het hoofd te schudden, en met een gebaar van „het was toch anders in mijn tijd".

Wordt Curacao Provincie?

Een lid van de Parlementaire Commissie spreekt in de Eerste Kamer.

Johannes de Zwaan, lid van de Christelijke Historische partij, drong erop aan dat de regering, Suriname en de Nederlandse antillen niet zou verwaarlozen. De bewoners willen toch als provincies worden beschouwd.

In zijn antwoord op de critiek in de eerste kamer vertelde minister Jonkman dat volgens hem samenwerking met de volkeren van Indonesië, Suriname en de Nederlandse antillen een macht doet ontstaan van enorm belang. (Aneta, 28.2).

OVER HET DEBAT IN DE EERSTE KAMER.

Op de tweede dag van het debat in de eerste kamer over Indonesië, ze.de Johannes Rijkers, lid van de Christelijke Historische Partij, dat er weinig vertrouwen in de regering en regeringshandelswijze was, ook in de omgevingen, die het vorig jaar nog vertrouwenswaardig waren.

Hij zeide verder, dat te Potsdam de grote mogendheden, Rusland inbegrepen, Hollands Souvereiniteit hebben erkend, hetgeen meebracht de verplichting tot handhaving van de orde en verantwoordelijkheid voor een voorspoedige bevolking. Reyers beschreef van Mooks bestuur als een tragische mislukking en zeide dat zijn politiek alles zou doen om de anti - Nederlandse-handelingen van van Mook te verijdelen.

De regeringspolitiek werd verdedigd door het lid van de Arbeiderspartij Nicolaas Stufkens, die zeide dat de „de facto erkenning" van de Republikeinse regering een mannelijke erkenning **van de situatie was.**

Zijn partij was dankbaar voor wat de Commissie Generaal gedaan had en de hoge verwachtingen van de arbeiderspartij zijn volkomen verwezenlijkt.

De Communist A. J. Koejemans zeide dat de bedoeling van het debat was om Linggadjati weer op poten te zetten. Hij haalde aan: „Wij hebben nu anderhalf jaar rondgesukkeld met Indiës problemen en de mensen zijn er nu ziek van".

Hij waarschuwde de kamer dat als de regering het probleem met geweld trachtte op te lossen een geweldig verzet in het land zal losbreken, waardoor de Septemberstaking een kinderspel zal zijn. (Aneta, 28.2).

COMMISSIES-GENERAAL. VIER

De Commissie-Generaal, waarvan prof. Schermerhorn voorzitter was, is niet de eerste Commissie-Generaal voor Indië geweest; zij was de vierde.

In de jaren 1815, 1825 en 1832 werden namelijk ook Commissies-Generaal naar Indië gezonden. De eerste, gevormd door baron Van der Capellen en de heren Elout en Buyskens, moest Nederl.-Indië overnemen van het Engelse tussenbewind (1811—1816), aan welke geschiedenis het artikel hiernaast is gewijd. De tweede Commissie-Generaal moest de staatsrechtelijke orde, het economisch en financieel herstel bevorderen en de Java-opstand bedwingen. De derde beoogde de doorvoering van het Cultuurstelsel. Er is echter een fundamenteel verschil tussen toen en nu. In het begin der vorige eeuw was het opperbestuur over Oost- en West-Indië bij de Grondwet, „bij uitsluiting" aan den koning toegekend. Hij kon die onbeperkte macht overdragen aan wien hij wilde; de Commissie-Generaal, die 's konings bevelen in onbeperkt mandaat meekreeg, was gesteld boven den gouverneur-generaal. Dit is thans niet meer het geval; de Commissie-Generaal staat nu niet naast of achter den gouverneur-generaal, doch de luit.-gouverneur-generaal dr. Van Mook is lid van de commissie. Sinds de Grondwetswijziging van 1848, die de ministeriële verantwoordelijkheid invoerde en opperbestuur en algemeen bestuur duidelijk van elkander onderscheidde, is de oude figuur niet meer mogelijk.

Volkskrant.

Ons nieuw station

„Een station kan de glorie zijn van een stad".

Inderdaad dat woord is waar een mooi station kan de glorie zijn van een stad. Neem de spoorwegstation. Eerst had men de lelijke waterstaatstations, doch langzaam begon men in te zien, dat een mooi station waarde had.

Het is toch immers veel waard, hoe men iemand ontvangt, er kwamen de mooiere stations van Cuypers. Er werd werk van gemaakt en de stations van Amsterdam, Groningen Maastricht en Den Bosch zijn toch stukken beter dan Rotterdam, Zwolle, Utrecht.

De luchtvaart heeft ook zijn stations nodig, misschien nog wel méér als het treinverkeer, want aan de ene kant biedt de luchtvaart ons grote snelheid en een mogelijkheid om ons over de wereld te verplaatsen als nog nooit op de wereld is voorgekomen, doch er kunnen zich ook gevallen voordoen dat men moet wachten, en lang. Het wereldverkeer heeft eisen, eisen van de kant van de vreemdelingenpolitie, van de kant van de gezondheidszorg, douanecontrole enz. enz. De stationsgebouwen moeten een omvang hebben groter als spoorwegstations. Curaçao heeft de luchtvaart zien groeien.

Het eerste vliegtuig kwam, geloof ik, neer op de Dempel en bij de eerste vertoning kon het publiek weer naar huis gaan want het woei té hard. Bij de tweede vertoning, want het was een echte vertoning, kwam het vliegtuig nauwelijks enkele meters van de grond. Het publiek van opgetogen, en trok naar huis. Het vliegtuig werd vastgebonden. Later kwam er een watervliegtuig in het Schottegat, dat bij de Motetwerf werd vastgebonden. Heel de stad liep uit, om die vreemde vogel te zien, nog later kwam de beroemde oceaan vlieger Lindberg. Hij kwam in zijn watervliegtuig, hij landde in het Schottegat en zijn vliegtuig gleed door naar de Salinja aan de Pietermaaikant en werd daar goed vastgelegd.

Lindberg liet de hele ontvangst commissie wachten, hij wilde eerst zien dat zijn vliegtuig goed vastlag, toen pas volgde de begroeting.

Alles bleef nog erg gebrekkig, doch toen kwam daar de Snip. De Snip deed helemaal tegen de gewoonte op Curaçao. De Snip kwam te vroeg. Op Curaçao komt iedereen te laat. Men vroeg, om nog wat in de lucht te blijven. Gouverneur van Slobbe moest zijn mooie pak nog aantrekken, doch Hondong en zijn mannen waren veel te blij dat ze er waren. Het was boven de Oceaan helemaal niet zo gezellig geweest, toen de muziek van de motoren plotseling ophield en zij daalden daar op het veld waar men schietoefeningen hield.

De naam Hato ging van die dag af de wereld over. Het werd een modern vliegveld en vliegveld met één baan, niet van wege de weinige vliegtuigen die er kommen doch van wege de constante passaat, die één baan nodig maakt. Er kwam een stationsgebouw. Eigenlijk een geweldige loods. Fris, later wat gemoderniseerd met een bar enz. doch een loods bleef het. Nu krijgt Curaçao vandaag weer een station. Dat heeft zijn waarde.

Ook Santo Domingo wist dat en opende bij de eeuwfeest van de republiek het zgn. Andrewsveld. Venezuela wist het en opende een nieuw veld op Maiquetia.

De luchthaven Hato werd drukker, tijdens de oorlog was het een oorlogsveld. We konden er niet veel van zien, want wij burgers vlogen met geblindeerde ramen, doch toen ná de oorlog het uitzicht weer vrij was, zagen we de vele verbeteringen, we zagen de zijbanen, de geweldige verbreding, torens, gebouwen.

De sportvliegers waren naar „banda ariba" verdreven, en Hato werd ineens modern.

Tijdens de oorlog had men het wel eens over vliegen naar Holland ná de oorlog, men zag het niet reëel, doch het werd plotseling reëel een jaar terug.

Men ging en druk als het werd op Hato! Diep in de nacht leefde men daar nog, er moest toch wel een nieuw station komen en de gelden werd gevoteerd.

De KLM vloog regelmatig naar Holland, dank ook zij de vluchten voor de C.P.I.M. die het goed oordeelde om de „troepen", die zij in dienst heeft, gauw even een koude neus in Holland te laten halen.

Hato groeide. Er kwam de Pan-American, het werd meer een doorvoer haven, waar passagiers moesten wachten. Men moest de overblijvers accomodatie bieden, dat eist de moderne tijd. Hotels hebben we te weinig, en men besloot tot een machtig gebouw, dat hedenmorgen plechtig werd geopend. Curaçao is nu een station rijk dat een glorie is voor Curaçao.

Hedenmorgen tegen 11 uur werd het stationsgebouw plechtig geopend. Aanwezig waren: Z. E. de Gouverneur van Curaçao; De Heer Rodriguez, gezant te Caracas; De Heer Marques, directeur van de transport Co. te Caracas; De Heer Crandijk, Nederlands gezant te Caracas; De Heer van den Stempel, Nederlandse Consul te Miami; De Heer Plesman, Directeur van de K.L.M. en verder nog de heren Bouman, Lopez en leden van het Corps Consulairen vele uitgenodigden.

CURAÇAO

DRS. DE GROOT.

De Haagse Post weet te melden, dat Drs. de Groot tijdens de oorlog leraar aan het St. Thomascollege na enige tijd docent te zijn geweest aan de universiteit van Medellin in Coumbia nu professor werd aan de universiteit van Montreal.

RAY-BUS NAAR WESTPUNT.

De Ray-bus oopt Zondag naar Westpunt. Een nieuw experiment.

UITBETALING.

De Isla betaalt op Vrijdag uit. Dit is natuurlijk aan de drukte op straat en in de winkels onmiddellijk merkbaar.

MOEDER SEBASTIANA.

De algemene overste van de Zusters Dominicanessen van de congregatie van Voorschoten zal in de loop van de volgende week een bezoek brengen aan Suriname.

CRIJNSSENDAG.

Donderdag jl. was het 280 jaar geleden, dat Suriname in het Nederlandse rijksverband werd opgenomen. Er hadden geen buitengewone feestelijkheden plaats.

MANUEL FRAAY.

De Heer Manuel Fraay gaf een nieuwe roman uit in het Papiements. De roman heeft de romantische titel van „Nobleza di Coerazon." We zullen het boek nog nader recenseren

NIEUW BOEK OVER DE WEST.

Bij de firma W. van Hove in den Haag verscheen een nieuwe geschiedenis van de West. Het boek werd geschreven door de heer John van Hulzen, die ook reeds over de Oost een vertelboek schreef. Het boek draagt de titel „Onze Westindische Geschiedenis". Het heeft een mooi romantische kaftje. Het is nog al prijzig. (gelijk alle Hollandse boeken) het kost ƒ 7.90. Nadere recensie volgt.

MAART DE MAAND VAN ST. JOZEF.

De maand Maart is begonnen, we leven snel. Het is de maand van St. Jozef. In de bijbel lezen we hoe in Egypte in de tijd van rampen en honger geroepen werd „Gaat tot Jozef" zijn wijs beleid had Egypte volle schuren gegeven, zodat zelfs de volkeren van verre naar Egypte kwamen. Nu gaan we tot Jozef van het Nieuwe testament, zijn voorbeeld is voor de moderne mens óók van groot belang.

We willen bijv. alles regelen, doch moeten zijn de instrumenten in Gods hand.

God heeft plannen met ons en wij moeten met de genade meewerken.

CURAÇAO.... ZONDER OLIE

Wanneer men over Curaçao spreekt ruik je het alweer, die eigenaardige weezoete lucht van de stookolie, die rondom en onder de wind van de grote raffinaderij zo typisch is voor Curaçao. Je went er gelukkig heel gauw aan, net als aan aangebrand eten, waarvan ook alleen de eerste hap je onaangenaam aandoet en — boven de wind, in de heerlijke Noord Oostpassaat is het lekker. Daar kun je de olie en dat wereldbedrijf eens even vergeten en zien, wat er zonder olie van Curaçao overblijft en dat is eigenlijk niet veel. Het oliebedrijf is zó belangrijk, dat de meesten, al weten ze het wel, niet beseffen, wat een regenbui zo eens in de twee of drie jaar betekent, als daartussen geen drupje valt en de plantengroei dus eigenlijk alleen uit halve woestijnplanten kan bestaan.

Toch wordt er op Curaçao nog landbouw bedreven. Terwijl de Surinamer, toen de slavernij werd opgeheven schop en patjol vol afschuw achter zich heeft laten liggen en in zijn regenrijk en vruchtbaar land niets voor landbouw voelt, heeft de Curaçaoënaar het genot zelf werken in eigen tuintje begrepen en tracht hij telkens weer aan den verdorden grond een, zij het dan schamele, oogst van kafferkoren (Gierst, Sorghum) of mais te ontrukken. Op een paar zogenaamde plantages inde laagste gedeelten van het eiland, waar met behulp van windmolentjes wat bodemwater omhoog kan worden gebracht staan wat manga- en sawoe manilla bomen. Hier en daar wuift een cocospalm in de zeewind, maar dat is alles aangeplant.

CACTEEËN.

De wilde plantengroei van Curaçao bestaat in hoofdzaak uit cacteeën en andere op extra manier tegen de droogte gewapende gewassen. Maar het zijn geen cactussen zoals de Hollandse huisvrouw die kweekt, in een vingerhoed onder een omgekeerd wijnglas! Stammen van twee meter hoog en een voet dik, waaruit een aantal takken vrijwel recht omhoog gaan tot 10 en 12 meter hoogte.

De ondergroei van zo'n bos, dat zich kilometers ver kan uitstrekken, bestaat dan vaak uit vijgencactussen met de grote ovale stengelleden, die men ook bladen zou willen noemen, maar die aan de rand rijen van mooi rood, wit of zalmkleurig getinte bloemen dragen, wat een blad gewoonlijk niet doet. De vruchten zijn de bekende figues de Barbarie, en zijn na voorzichtig scrillen eetbaar, maar ik heb liever aardbeien. De stekels der vijgencactus kunnen door zengen der stengelleden verwijderd worden en dan krijgt men een uitstekend veevoer. Stekelloze soorten worden daarvoor speciaal gekweekt. De vijgencactus wordt op Curaçao meestal Spaanse joffer genoemd, waarschijnlijk om haar aanhankelijkheid. Wanneer Ge met welgevormde kuiten iets te dicht langs zo'n cactus heen loopt, dringen een paar stekelpunten in Uw vlees door, maar meteen breekt het hele handgrote stengellid af en blijft hangen. Gebeurt dit in Uw pantalon en laat Ge U even later op de kussens van Uw auto neer vallen, dan veert Ge omhoog, zó snel als Ge het nooit eerder gedaan hebt. Dat heb ik met eigen ogen gezien. Een andere vriend van mij tuimelde eens van een rots zo maar in de armen van zo'n Curaçaose Spaanse juffer. Drie verpleegsters hadden drie dagen werk al die stekeltjes weer uit zijn rug en andere lichaamsdelen vandaan te halen!

Iets sympathieker doet de Meloencactus of bolcactus aan, vooral als ze iets ouder wordt en zich van boven met een grijzen haardos tooit, waar boven uit mooie rode bloempjes te voorschijn komen. De kenner loopt dan een paar weken later nog eens langs, trekt aan het verdroogde stempeltje en haalt een kersrood en kersgroot vruchtje te voorschijn dat nog lekkerder is dan een kruisbes.

Regent het in deze halfwoestijn, dan tooit ze zich binnen een paar dagen met een weelde van bloemen, zoals het blauwkelkje, een soort haagwinde. Op die cactusfoto-close-up ziet Ge, dat de stekels op kleine kussentjes bijeen geplaatst zijn. Weet Ge dat een geit, o neen een „Cabriet", dat is een Curaçaose geit, met de voorhoeven deze stekelkussentjes weet weg te drukken en zich dan een gat vreet in een cactushaag? En dan zeggen de schoolboeken nog, dat stekels een plant beschermen tegen dierenvraat. Daar is niets van aan hoor! Dat kan de domste schoolmeester van de melkgeiten van mijn vrouw leren! Toch kan ik u aanraden dit wonderlijk schouwspel eens op ons, „bonito eilandsje" zelf te gaan bekijken, misschien treft ge dan de week, dat bloeiende orchideëen met bloemen groter dan een rijksdaalder (een zilveren, hoor) de hele Christoffelberg met een rozenkrans omgeven. Ook op Curaçao biedt de natuur elken bewonderaar zeer veel moois — mits ver van de olie!

Dr. W.G.N. van der Slen.

ONDERWIJS

Het Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling deelt ons mede, dat de Nederlandse Regering voornemens is, een aantal jongelieden uit Curaçao in de gelegenheid te stellen in Nederland te gaan studeren. De Regering zal daartoe studiebeurzen beschikbaar stellen. T.z.t. zullen hieromtrent nadere mededelingen worden gedaan. Aangezien het in de bedoeling ligt met het verstrekken van deze studiebeurzen aan te vangen met het studiejaar 1947/1948, kunnen de ouders van eventuele gegadigden hiermede intussen reeds rekening houden bij de vaststelling van de studieplannen hunner kinderen voor het komende studiejaar. Tkee soorten studiebeurzen zullen worden verstrekt; volledige beurzen welke ƒ 2000.— (Ned. Courant) 's jaars bedragen en aanvullende beurzen, z.g. Collegegeldbeurzen, van maximum ƒ 325 (Ned. Courant) per jaar.

Daarnaast blijft van kracht de regeling omtrent het verlenen van studiebeurzen ten laste van de Curaçaose middelen. Deze studiebeurzen worden toegekend aan jongelieden, wier ouders niet in staat zijn, de kosten van een hogere opleiding in Nederland te bekostigen. Kunnen de ouders de studiekosten zelf dragen, dan vergoedt het Gouvernement de reiskosten naar Nederland en terug.

DE CONCENTRATIE-KAMPEN IN INDIË.

De **Nieuwe Drentsche Courant** (4.2) herinnert er aan, dat er nog „rond 20.000" mensen gevangen zitten in de „concentratie-kampen van Soekarno". In een officieel rapport is onlangs „medegedeeld, dat de voedingstoestand in vele kampen zeer veel te wensen overliet, evenals de gehele behandeling. Men ziet, we drukken ons sober uit en houden ons aan de ambtelijke gegevens. Het is namelijk een beetje gevaarlijk om op dit punt precies te zeggen waar het op staat. Als we den heer Soekarno bij zijn waren naam noemen en zeggen dat het een ongehoord schandaal is, dat anderhalf jaar na de bevrijding nog twintigduizend rijksgenoten zuchten in de kampen van dezen door de Jappen tot President gebombardeerden en door de Nederlanders als zodanig erkenden collaborateur — kijk, als we dat zeggen, dan worden sommige Nederlanders erg kwaad. Ze vinden dit krenkend voor het hoofd van een bevriende staat. Nederland moet de tact hebben, deze twintigduizend hulpeloze stumperds dood te zwijgen".

Maar „honderd banvloeken" zullen het bad toch niet er van terughouden „om voor hun belangen op te komen wanneer de Commissie-Generaal hen schijnt te vergeten".

ARUBA

HET STOFFELIJK OVERSCHOT VAN „BOY ECURY" GEVONDEN.

Vooral eerst moeten wij con- ...eren, dat het vinden van het ...elijk overschot van Boy Ecu- ...een grote troost, ja zelfs een ...chting betekent voor de ou- ...van Boy, die zwaar gebukt ... onder dit smartelijk verlies, ...daar hun gevallen zoon, ...gevraagd had in zijn testa- ... om op zijn geboortegrond ... te worden begraven. Al- ...wel bijna iedereen getwijfeld ... aan de vondst van het lijk — ...ook eronder begrepen—, blijkt ... er degelijk geen vergissing ...aat, en dat het voor den Al- ...chtigen God niets onmogelijks ... hierbij moeten wij aanmerken, ... haar moeder altijd in het vast ...oof leefde, dat het cadaver van ... geliefden zoon teruggevon- ... zou worden.

...Hoe is men te weten gekomen, ... genoemd overschot zeker van ...Boy was? Wit werd eerst beves- ... een brief door de familie ...cury ontvangen van een ex- ...pagnon van Boy, waaruit dui- ...lijk te lezen was het volgen- ...

„...Re is namelijk kort geleden ... aantal slachtoffers op de ...aalsdoppervlakte gevonden op ...aanwijzingen van een oudlid van ... vuurpelotoon. Op 14 Jan. ... waren allen geïdentificeerd op ... na, die bij elkaar in een klei- ... graf werden ontdekt. Ik ben ... met mevr. Cramer naar de ...treffende Dienst gegaan, die ... het oude kamp te Amersfoort ... gevestigd. Na vergelijking van ...talrijke data en gegevens die alle ...klopten met datgene wat aan de ...opsporings-officieren, de kapi- ... van Luyk en Lanting, be- ... was, werden mij de over- ...schotten van kleren en schoenen ...toond. Ik had hierbij vooral ...hoop gesteld op een trui, die ... diezelfde dag aan Boy geleend ... en die van een zeer biezon- ... en dik maaksel was; De res- ... van de trui heb ik met volko- ... zekerheid herkend. Ook zijn ...lerjas herinner ik mij. Voor- ... zijn de stoffelijke overschot- ... in zinken kisten, waaromheen ... kisten, opgebaard in een ...lle ardente in het kamp, ge- ...door de Nederlandse vlag. ...der volgt copie van een an- ...ef tw. Comite „Oranje- ... getekend door E. P. Op 30 November 1946 ... Duitse officier van de Grüne Polizei, Ernst (d.i. de naam waaronder Boy bekend stond bij de ondergrondse beweging!!) door de Dienst voor Identificatie en Berging een onderzoek ingesteld op de Waalsdoppervlakte. Den officier was belast geweest met de fusileringen. Op die dag werd een graf van 6 en een van 4 slachtoffers gevonden. Op Maandag 2 December 1946 werd wederom door peiling een graf gevonden en wel van 3 slachtoffers. De plaats voorbij het begin van de Waalsdoppervlakte, links begrenzend door de Frederic kazerne, rechts door een betonnen muur; de slachtoffers lagen met het gezicht naar de Duinen. Uw zoon lag in het meest linkse graf. Vastgesteld werd, dat zij door fusilering om het leven waren gekomen. De beide andere slachtoffers waren P. A. Fantener van Vlissingen en Bernard Cramer.

Uw zoon is overgebracht naar Amersfoort, het centrum van de Identificatie, in afwachting omtrent de beslissing over de begrafenis. Het zal voor U en de Uwen ongetwijfeld een grote gerusstelling zijn thans zekerheid te hebben omtrent het verblijf van het stoffelijk overschot van Uw zoon, doordien er thans een plek in ons land is, waar de nabestaanden en belangstellenden aan dit stoffelijk overschot bij voortduring hun eerbiedige hulde voor deze verzetsheld kunnen brengen. Ik heb mij in verbinding gesteld met den heer Brantenaar met het verzoek mij mede te delen, waar Uw zoon zal worden begraven, omdat ik namens het Comite in de gelegenheid zal kunnen zijn van onze belangstelling getuigenis te kunnen afleggen.

U nogmaals van harte kracht toewensend in een moeilijk lot, vader van een verzetsheld te zijn, met de meeste hoogachting

w.g. E. P. Weber

Tot slot publiceren wij copie van een brief aan de Dienst voor Identificatie en Berging, alwaar te lezen staat het volgende:

Wat betreft de kosten van het vervoer tot Aruba hebben wij besloten ,in dit uitzonderlijk geval, uit waardering voor de dienst, die de overledene ten behoeve van het Nederlandse volk gedurende de bezettingstijd der Duitsers heeft verricht, vrachtvrij vervoer aan te bieden. Dit kunt U de familie, naar wij begrijpen genaamd Ecury, mededelen.

w.g. K.N.S.M. N.N.
H. v. Lennep

Volgt nog extract van een officieel schrijven door de Dienst Identificatie en berging Centrum Amersfoort Kamp Laan 1914:

Het stoffelijk overschot van Uw zoon is op aanwijzen van een officier der Grüne Polizei, Rest genaamd, op 2 December 1946 tesamen met Fentener van Vlissingen uit Helmond en Cramer uit den Haag, door onze dienst gevonden aan de voet van een duinenrij op de Waalsdoppervlakte te Scheveningen (Gemeente Wassenaar).

Nadat de eerste 10 slachtoffers werden geïdentificeerd, konden wij ongeveer een week daarna de identificatie van wijlen Uw zoon tot stand brengen, hetgeen ge schiedde aan de hand van kledingsresten, die herkend werden door den heer A. J. D. Brantenaar, terwijl ook het signalement van zijn gebit samenviel met de door ons opgenomen gebitsstatus. De heer Brantenaar tekende de verklaring bij een gehouden confrontatie op 15 Jan. 1947 ten overstaan van ondergetekende als te zijn Segundo Jorge Alberto Ecury, geboren 23-4-22 te Aruba in Ned. W. Indië, zonder beroep, woonplaats Tilburg.

Door krantenknipsels uit de tijd van de fusilering en door gegevens van politiewege kwamen wij tot de groep van genoemde drie personen waaronder Uw zoon.

w.g. Kapt. J.H.A. van Luyk
(Hoofd centrum Amersfoort.
Dienst Identificatie en Berging.)

Uit het bovenstaande blijkt duidelijk, dat men hier werkelijk te doen heeft met het stoffelijk overschot van Boy Ecury, dat binnen korte tijd naar West Indië zal worden getransporteerd, alwaar hij op zijn geboortegrond zal worden ter ruste gelegd.

Wij twijfelen geen ogenblik, dat Z. E. Gouverneur dr. P. Kasteel, die reeds zoveel gedaan heeft, door bemiddeling bij den Minister enz., een laatste bemiddelingspoging zal aanwenden, om wanneer het stoffelijk overschot van Boy Ecury op Curaçao zal zijn aangekomen, om zulks ten spoedigst naar Aruba te laten derigeren, daarbij bedenkende, dat het gaat om een verzetsheld, die zijn jong leven geheel en al overgaf voor het Vaderland en vrijheid van zijne medemensen.

KAPEL ARUBA.

Op de Playa werd dezer dagen de kapel van het Sint Dominicus-College der Frères de la Salla ingewijd.

UIT ARUBA.
West-Indisch Paradijs.

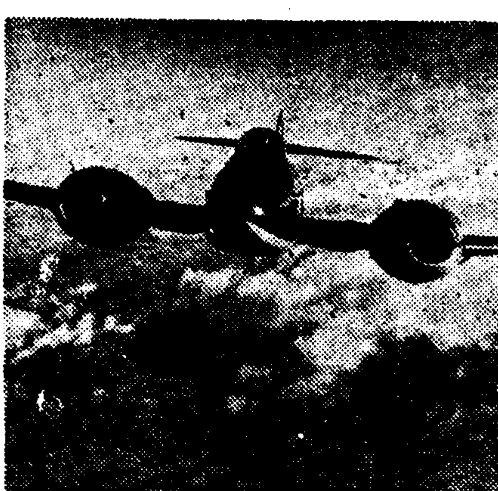
Een auto wacht rustig langs de stoeprand — het is een donkergroene wagen, een Ford Sedan — die met zijn baas al negen jaar de tropenzon trotseert. Maar dat komt door de oorlog. Uit het lage witte huis komt blij een jonge vrouw. Zij is pas drie maanden in de West en heeft nog dat vlugge en frisse over zich, dat bij de meesten zo vlug vertaant onder deze zonnebrand. „Wij gaan op sprookjestocht", zegt zij en stapt in de wachtenden wagen. De auto rijdt de weg op naar Santa Cruz, langs de Hooiberg, die daar zo eenzaam de lucht intorent. Wat een dag! Het is een Zondag, de klokken voor de Hoogmis tuimelen sprankelend de lucht in. Nog is het regentijd. Zo pas heeft het kort en fel gegoten. Nu schijnt er weer de gouden, warme zon en roept de bloemen op uit de grond. Zij richten zich op, ontvouwen, en openen hun kronen in gele, paarse en rode tinten. Alles is verfrist, maar de warme blijft drukken. De weg daalt; langs het asfalt aan wat groene sprietjes tussen de in alle afmetingen met kleine dikke knoppen en korte rode bloemen. Af en toe wat schapen en cabritu-geiten, die kalm rukkend aan wat groene spiretjes tussen de gele bloemen stappen. Er is een weggedeelte waar een sterke brandlucht, een stookplaats van aloë-bladeren doet vermoeden. Men trekt er medicijn uit. Verder langs de eenzame weg tussen stenen en wat groen, hier en daar verspreid, de witte en geel geverfde huizen met dichte ventana, versierd met bloementrossen van hoge struiken en fel paarse rose en witte tinten. De weg draait naar Savaneta. Daar is de zee in haar wonderschone groene tint en ontmoet de fel blauwe lucht waar achter de horizon — Zuid-Amerika nevelt. Verderweg hangt de geur van oleander. In de groene wagen twee Hollandse mensenkinderen, onder de blijde gloed van gouden geluk! O, kom naar Aruba, want daar schijnt de zon......

De Haagse Post.

NIEUWE BESTELLING.

De K.L.M. bestelde twee nieuwe constallations met onderdelen ter waarde van ongeveer twee millioen gulden. (Anta, 28.2).

WANDELTOCHT KSC.

Er schreven tot dusver in: Bito, Vrolijk, Opgewekt, Vrolijke Kleuters, Groep Davelaar, DDS en andere zullen nog volgen, hopen we.

De tocht gaat rond het Schottegat.

Gouvernement van Curaçao. Departement Sociale- en Economische Zaken

Levensmiddelen.

BESCHIKKING VAN DONDERDAG, den 27sten Februari 1947 no. 348.

De Directeur van het Departement
Sociale en Economische Zaken.

Gelet op:

Artikel 2 lid 3 van het „Prijsopdrijvings- en Hamsterbesluit 1940" (P.B. 1940 no. 44), bekrachtigd bij Landsverordening van den 21 sten Augustus 1942 (P.B. 1942 no. 161) en zooals laatstelijk gewijzigd en aangevuld bij Besluit van den 14den November 1946 (P.B. 1946 no. 180);

Hiertoe gemachtigd door Zijne Excellentie den Gouverneur bij Gouvernements-beschikking van den 5den Juni 1944 no. 2759;

HEEFT GOEDGEVONDEN:

I. Als prijs tegen welken de navolgende goederen of groepen va ngoederen ten hoogste mogen worden te koop aangeboden, verkocht of geleverd, vast te stellen:

A. In den kleinhandel:

1. Maismeel, per ¾ kg........... f. 0.25

2. Thee.
merk „White Rose" per pakje van 1⅜ Am. oz......f. 0 21
„ „ „ ¼ Am. p.......„ 0.57½
„ „ „ ½ Am. p.......„ 1.15
„ „ „ 1 Am. p.......„ 2.25

merk ‚MeC O.P. Tea' per pakje van 1⅜ Am. oz.......„ 0.21
„ „ „ ¼ Am. p.......„ 0.60
„ „ „ ½ Am. p.......„ 1.20

merk „Tender Leaf" per pakje van 1⅜ Am. oz.......„ 0.22½
„ „ „ 8 Am. oz.......„ 1.15
„ „ „ 1 Am. p.......„ 2.30

B. In den groothandel: ... ...

Thee,
merk „White Rose"
per carton van 36 pakjes à 1⅜ Am. oz.......„ 6.—
„ „ „ 100 „ „ ¼ Am. p.......„ 45.50
„ „ „ 50 „ „ ½ Am. p.......„ 44.50
„ „ „ 25 „ „ 1 Am. p.......„ 43.75

merk „Mec O.P. Tea"
per carton van 72 pakjes à 1⅜ Am. oz.......„ 12.25
„ „ „ 48 ¼ Am. p.......„2 23.25
„ „ „ 24 „ „ ½ Am. p.......„ 22.80

merk „Tender Leaf"
per carton van 36 pakjes à 1⅜ Am. oz.......„ 6.75
„ „ „ 36 „ „ ½ Am. p.......„ 32.75
„ „ „ 12 „ „ 1 Am. p.......„ 21.50

II. Te bepalen, dat deze beschikking in werking treedt op den 1sten Maart 1947, op welk tijdstip alle voorafgaande beschikkingen en of prijsvaststellingen door den Directeur van het Departement Sociale en Economische Zaken vervallen voor zoover betreft de in deze beschikking genoemde goederen; dat deze beschikking zal worden bekendgemaakt in de Curacaosche Courant en in de hierna te noemen plaatselijke bladen:

„Amigoe di Curaçao"
„Beurs & Nieuwsberichten"
„La Prensa" en
„La Union"

De Directeur voornoemd,
J. H. VAN BOVEN.

De Wnd. Ontvanger van Aruba

maakt bekend, dat met ingang van Maandag den 3n. Maart 1947 de MOTORRIJTUIG-,MOTORRIJWIEL-, MOTORBOOT- en RIJWIELBELASTING voor 1947 kan worden betaald op het Ontvangerskantoor te Oranjestad en des Maandags, -Woensdags en -Vrijdags van 8.30 v.m. tot 12 uur 's middags op het kantoor in de Watertoren te San Nicolaas.

De Wnd. Ontvanger voornoemd,
J. W. BUDDE.

2—1

Zweden

Katholieke Kerk bracht beschaving naar Zweden.

Dominicanen stichtten intellectueel leven.

(Eigen correspondentie).

Het is bij een bezoek aan Zweden een even onverwachte als prettige gewaarwording, dat het evenals op Curaçao de Predikbroeders zijn geweest die er het onderwijs en het bewust streven naar nationale autonomie hebben gebracht. Ruim drie eeuwen werkten ze er, toen na Gustaaf Wasa's kroning in 1523 zij, de Franciscanen en de Cisterciënsers er hun kloosters verlaten moesten. Weliswaar zijn ze later in geringer tal teruggekomen en werken er tot op heden enkele Franse en zelfs een Nederlandse Dominicaan, Pater Bertrandus Fens O.P. uit Rotterdam en kennis van de Paters Hulsman, Latour, naamgenoot **Kranwinkel O. P.** en C.P.I.M.'s Zondermeyer maar Zweden is voor het heden althans voor de Kerk verloren gegaan.

In het eens katholieke land Zweden, dat vanwege zijn betekenis in de kerk — o.a. als missiecentrum voor Finland, (eens geheel den Dominicanen toevertrouwd), de vele kloosters en de heiligen die het voortbracht — al in 1164 door den Paus tot afzonderlijke kerkprovincie werd verheven, wonen thans een 6000 katholieken, d.w.z. één op elke duizend inwoners. Ze zijn bijna onvindbaar. Hun betekenis is gering. Bij de vraag of het ooit mogelijk zal zijn Zweden terug te doen keren, tot de kerk die het zijn geestelijke bloei gaf, dient zeker in de eerste plaats de positie bezien te worden van de kerk welke thans vrijwel de gehele bevolking omvat en er welbewust naar streeft „folkkyrka" of volkskerk te blijven en voor zover zij die plaats verloor, het weer te worden.

Den katholieken in de eerste plaats voegt de kennis van en omtrent andere, afgescheiden kerken, omdat men **zonder** die kennis maar moeilijk aan het werk der hereniging kan arbeiden.

Met Nederland heeft Zweden gemeen, dat het uit Engeland gekerstend werd, zij het drie eeuwen na ons. Met Nederland heeft Zweden gemeen, dat het ten tijde der reformatie verloren ging, zij het dat het proces in Zweden sneller verliep. Toen in 1566 in Zweden ten gunste van het Lutheranisme besloten werd na een mislukte poging van het calvinisme om er voet aan wal te zetten, was Nederland nog overwegend katholiek. Met Nederland heeft Zweden gemeen, dat een groot deel der bevolking ten tijde der reformatie of van de landbouw leefde, hetgeen steeds een versterking van egocentrische individualistische levenshouding medebrengt. De boer is baas op eigen erf. Wijlen Colijn betuigde enige jaren voor de oorlog nog, dat het individualisme de kracht van het protestantisme was. Met de Nederlanders hebben de Zweden gemeen, dat zij een zekere zwaarmoedigheid, gevolg van het melancholieke klimaat, de lange winternachten en vroeger, de eenzaamheid van de streek, hebben. Dit bracht tevens een neiging tot het piëtisme mede, welke neiging men ook weer in Zweden en Nederland aantreft: het gedijend sectarisme.

Met Nederland heeft Zweden ook zijn waarlijk glorieuze katholieke oorsprong gemeen.

1008: Zwedens koning gedoopt.

Toen de Vikingen uit Zweden in Engeland kwamen huishouden, zond het laatste land zijn missionarissen uit. Tastbare resultaten had pas Ansgarius, een monnik van Clairvaux, die met medewerking van den Deensen koning omstreeks 829 te Birka — een thans verdwenen stadje bewesten Stockholm — voet op Zweedse wal zette. Zuid-Zweden was toen politiek verenigd met Denemarken en het contact met het reeds gekerstende vasteland was gemakkelijk. Als Ansgarius later gunstig rapporteert, besluit men in Hamburg een bisschopsstoel te vestigen. Dit geschiedde: Ansgarius zelf werd de bisschop ervan. Angarius reisde op en neer tussen Hamburg en Birka, maar wijdde voor zijn dood in 865 een eigen bisschop voor Zweden: Simon Gautbert, die evenwel ook niet lang in Zweden bleef. Het succes bleef matig.

Omstreeks 1000 komt weer een Engelse monnik Siegfried, vestigde zich in Växjö (Zuid-Zweden), waar thans de beroemde Lutherse bisschop Y. Brilioth woont. Siegfried wist koning Olaf in 1008 tot het doopsel te bewegen. Olaf werd de eerste katholieke koning van Zweden. Het geloof begon te bloeien. Zwedens eerste heiligen staan uit die tijd nog op de kalender: St. Ansgarius, St. Siegfried, St. David (de apostel van Västmanland), St. Eskil (naar wiens werk Eskiltuna, het centrum van de staalindustrie, heet) e.a.

Een eigen primaat.

In 1152 wordt de Aartsbisschop van Lund (dat in 1103 gesticht was en successievelijk een deel van Hamburgs jurisdictie had overgenomen) Primaat van Zweden, een eer welke na enige jaren overging naar Uppsala. Franciscanen Predikbroeders komen in Zweden werken. In Alvastra komt het eerste klooster en wel dra staan ze over het hele (Zuidelijke) land. Sint Erik IX, was toen koning over Zweden en deze vrome vorst werd later de patroon van Stockholm, waar nog heden een der drie katholieke kerken hem is gewijd.

Onder een heiligen Koning Erik IX begon Zweden al te missioneren in Finland: priesterscholen werden gesticht in Uppsala en Skara. De Primaat in Uppsala was zo machtig, dat hij — wat toen wel meer voorkwam, omdat de pauselijke macht gezien het slechte verkeer nog niet zo gecentraliseerd was — enkele bisschoppen consacreerde tegen de wens van Innocentius III in. De Paters gingen voort met het onderwijs. In 1248 wordt in Skeninge een groot Concilie gehouden voorgezeten door een Pauselijken Legaat (betrof vooral toenemende misstanden onder de bisschoppen en priesters, waarvan de eersten tevens wereldlijke heren waren). In 1279 — zes jaren nadat de primaatszetel van het oude Uppsala naar de tegenwoordige plaats van de (Lutherse) primacie werd overgebracht — besluit het Concilie van Telje nauwe samenwerking tussen kerk en koning.

Met name door de arbeid der Predikbroeders ontwikkelde Zweden zich: nieuwe Zweedse heiligen kwamen in de kalender: St. Bryniulf, St. Hemming en St. Nicolaus Hermanni, alle drie bisschoppen. Kort erop leefde St. Brigitta, dochter van een wetsgeleerde van Upland. Toen ze 13 was, trouwde ze, bracht acht kinderen ter wereld, trok zich na 1344 toen haar man gestorven was, terug in Alvastra, Zwedens eerste klooster. Later stichtte zij haar beroemde klooster in Vadstena, waar sedert 1935 weer een kleine nederzetting van katholieke Brigitinessen zit. De aanvankelijke regel van St. Brigitta, een combinatie van mannen- en vrouwenkloosters, welker bewoners elkander overigens bijna alleen in de kapel te zien kregen, wordt niet meer onderhouden. Later is Brigitta in Rome gestorven. Uit haar klooster te Vadstena werden, eeuwen voor de reformatie, de eerste bijbels in het Zweeds verspreid.

Bevordering Zweedse taal.

Behalve deze bijbel werd evenals op de Benedenwinden de landstaal door de katholieke geestelijkheid bevorderd. De eerste dichter in het Zweeds was Bisschop Thomas van Strängnäs, die de lof bezong van den leider van de opstand tegen de Unie van 1397, waarbij Zweden, Noorwegen en Denemarken onder één koning kwamen. Zweden scheidde zich bij deze opstand onder Engelbrekt af (Denemarken en Noorwegen bleven bijeen tot 1814) en het Zweedse parlement, na het Britse het oudste ter wereld, ontstond.

Engelbrekt werd naast St. Erik IX de nationale held en ook hij heeft zijn (Lutherse) titelkerk in Stockholm.

Als gevolg van deze politieke verwikkelingen geraakt Gustaaf Trolle, aartsbisschop van Uppsala, tezamen met den Deensen koning in bondgenootschap tegen de Zweedse kroon en deze deelneming in de wisselende politiek werd voor de kerk op den duur noodlottig.

Zweden verbande Aartsbisschop Gustaaf; de Paus bedreigde Zweden met het interdict; Koning Christiaan van Denemarken invadeerde in 1520 Zweden, herstelde op St. Willibrordusdag 1520 bij het Concilie van Stockholm Gustaaf te Uppsala, richtte onder de tegenstanders van Gustaaf het „Bloedbad van Stockholm" aan (600 doden), hetgeen de bevolking innam tegen den Paus, die juist met de moeilijkheden van de reformatietijd te maken had. De misstanden die eldus in de Kerk bestonden vond men niet in zo sterke mate in Zweden, waar de kerk betrekkelijk nationaal georganiseerd was, maar men vereenzelvigde helaas de Kerk met den vijand Denemarken. In een volgende correspondentie zullen wij zien, hoe Aartsbisschop Trolle's politieke spel Zweden voor de Kerk verloren deed gaan.

Dr. Joh. Hartog.

DANKBETUIGING.

Langs deze weg betuigen wij onze hartgrondigen dank aan Pastoor B. Schipper, den Eerwaarde Fraters, alle vrienden en vennissen, voor de vele blijken kan medeleven ondervonden, gedurende de ziekte en bij het overlijden van onze geliefde vader, echtgenoot, oom en schoonvader, de Heer JOHN VEERIS overleden den 19 Februari 1947 in den ouderdom van 76 jaren.

Namens de Familie,
Weduwe: Johanna Veeris.

Voor Uwe deelneming betoond bij het overlijden van

Mevr. R. S. Hartz - Isaacson

betuigen wij hiermede onze welgemeende dank.

Uit aller naam
PH. H. HARTZ

HEILIGENLEVENS OP HET WITTE DOEK.

Een film over St. Francesca Cabrini, „de Heilige der Immigranten", onlangs door de Katholieke Kerk heilig verklaard, werd vertoond in het Vaticaan in aanwezigheid van de Kardinalen Todoschini, Marmaggi en Pizzardo en verschillende hoogwaardigheidsbekleders van het Vaticaanse Staatssecretariaat en andere Vaticaanse diensten, leden van het diplomatieke Korps bij de H. Stoel en een aantal vooraanstaande personen van het internationaal culturele leven. De film werd vervaardigd door „Universalin", een katholieke [illegible] die een wereldproductie beoogt en zich specialiseert in culturele en opvoedkundige films. [illegible] leven van St. Francesca Cabrini wordt vervolgd van haar kinderjaren af te Sant Angelo Lodigiano tot haar werk tussen de wolkenkrabbers van New York. De foto's van de heiligverklaring werden tijdens de plechtigheden in de St. Pieter opgenomen.

Universalia is ook reeds begonnen aan een film over het leven en het werk van St. Ignatius van Loyola, die de geschiedenis en den geest van de Societeit van Jezus zal illustreren. De film wordt in Spanje en Italië vervaardigd met Italiaanse, Franse en Spaanse spelers en een Amerikaanse producer.

In een verfilming van „Daniele Cortis" de roman van Fogazzaro, zal Sarah Churchill, de dochter van den vroegeren Engelsen Premier Winston Churchill, een der hoofdrollen vervullen. Deze film moet weergeven, door het voorbeeld van een politiek leider, die in een woelige tijd leefde, dat ware vrijheid slechts mogelijk is, wanneer zij gebaseerd is op christelijke beginselen.

Voor de film „Fabiola", naar het veelgelezen werk van Kard. Wiseman, zouden de hoofdspelers worden gekozen door een publiek referendum in de Latijnse landen van West Europa.

(Het Huisgezin.)
